

Capaciteitsanalyse en -vergrotingsplan Amsterdam-Bentheim

N.a.v. overbelastverklaring 2021/01 van 24 augustus 2020

Publiek

Van ProRail
Auteur Marc Bijlsma
Kenmerk T20160204-1304387649-42251
Versie 1.0
Datum 01-03-2021
Status Definitief

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding capaciteitsanalyse	3
1.2 Leeswijzer	3
2. Probleemanalyse	4
3. Oplossingsrichtingen	5
4 Conclusies en advies	6
Bijlage 1: overbelastverklaring dienstregeling 2021	7
Bijlage 2: overbelastverklaring navolgende jaren	9

1. Inleiding

1.1 Aanleiding capaciteitsanalyse

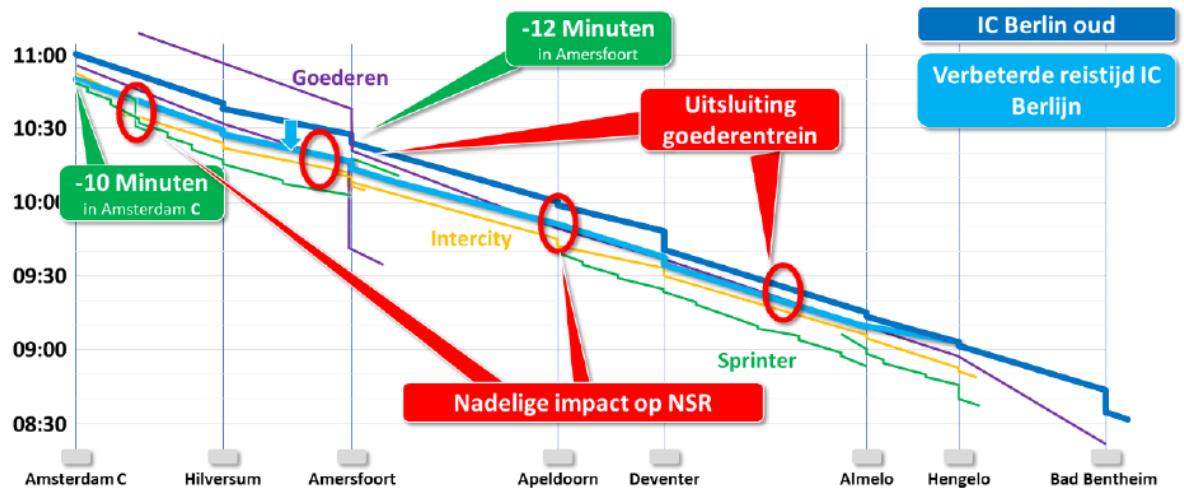
Bij de ontwikkeling van de dienstregeling 2021 zijn door ProRail twee overbelastverklaringen afgegeven voor het baanvak Amsterdam-Bentheim. Eén voor dienstregeling 2021 en één voor navolgende jaren. De overbelastverklaringen zijn in bijlage 1 en 2 terug te vinden. Naar aanleiding van deze overbelastverklaringen is ProRail conform de Spoorwegwet verplicht voorliggende capaciteitsanalyse en -vergrotingsplan op te stellen waarin onderzocht wordt of er kansrijke oplossingen zijn voor het oplossen van het capaciteitsknelpunt. Capaciteitsanalyse en -vergrotingsplan worden afgerond met een advies over de eventueel te nemen maatregelen.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de probleemanalyse. In hoofdstuk 3 zijn de onderzochte oplossingsrichtingen terug te vinden. Hoofdstuk 4 geeft de conclusies weer en aanbevelingen over de nader te onderzoeken maatregelen.

2. Probleemanalyse

Het conflict bestaat uit een conflicterende tijdligging op het traject Amsterdam-Bentheim tussen (versnelde) internationale treinen Amsterdam-Berlijn en goederenpaden/ -treinen. Zie ook onderstaande figuur.

In de richting van Amsterdam naar Bentheim gaat het om de volgende conflicten:

- Het Kijfhoek – Bentheim goederenpad heeft een samenloop met de versnelde uitgaande IC Berlijn treinen 143, 145b en 241 tussen Stroe en Rijssen
- Het Essen – Bentheim goederenpad heeft een samenloop met de versnelde uitgaande IC Berlijn treinen 143, 145b en 241 tussen Amersfoort en Stroe
- Daarnaast is er ook een conflict tussen DB Cargo trein 47733 J135 en 145 LB versnelde IC Berlijn trein op de route Amersfoort – Hengelo

In de richting van Bentheim naar Amsterdam gaat het om de volgende conflicten:

- Het Bentheim – Kijfhoek goederenpad heeft een samenloop met de versnelde inkomende IC Berlijn treinen 148 LB en 146 tussen Rijssen en Stroe.

3. Oplossingsrichtingen

Door ProRail, NS en het Ministerie van IenW wordt in samenspraak met Duitse partners gewerkt aan verdere versnelling van de treinverbinding tussen Amsterdam en Berlijn. Doel is de reistijd tussen Amsterdam en Berlijn op middellange termijn met 30 minuten te verkorten ten opzichte van de huidige situatie. Daarvoor zijn de volgende maatregelen nodig:

- Nieuw multicourant materieel dat in Duitsland minimaal 200 km/u kan rijden en dat zonder locwissel aan de grens kan doorrijden;
- Aanpassing van de dienstregeling aan Nederlandse en Duitse zijde;
- Aanpassingen aan de infrastructuur bestaande uit:
  - Extra perron Deventer
  - Extra perron/ doorrijdspoor Oldenzaal
  - Snelheidsverhoging Hengelo-Oldenzaal grens

Door deze maatregelen worden de conflicten die hebben geleid tot deze overbelastverklaring, opgelost.

ProRail en andere betrokkenen streven ernaar deze maatregelen vóór eind 2023 te realiseren. Op dit moment voert ProRail een verkenning uit waarin de benodigde aanpassingen aan de infrastructuur worden uitgewerkt. Uitsluitsel over de realisatietermijn van de infra-maatregelen kan gegeven worden na afronding van deze verkenning.

Andere infrastructurele maatregelen om het conflict op te lossen acht ProRail niet op kortere termijn realiseerbaar (dan de hiervoor genoemde maatregelen voor het verder versnellen van de IC Berlijn) en zijn daarom in voorliggende capaciteitsanalyse/ -vergrotingsplan niet verder verkend.

4 Conclusies en advies

ProRail werkt aan maatregelen om de IC Amsterdam-Berlijn verder te versnellen. Door deze maatregelen worden de conflicten die hebben geleid tot de voorliggende overbelastverklaringen opgelost. Streven is de maatregelen vóór eind 2023 te realiseren. Uitsluitel over de termijn waarop de maatregelen kunnen worden gerealiseerd (en de overbelastverklaringen kunnen worden opgelost), kan ProRail geven na afronding van de lopende verkenning (eind 2021). ProRail zal vervoerders hierover via de Netverklaring en de usergroup Oost Nederland informeren.

Bijlage 1: overbelastverklaring dienstregeling 2021

ProRail OVERBELASTVERKLARING		Definitief
Datum	24-08-2020	
Nummer	2021-01	
Betreft	Amsterdam-Bentheim	
Partijen	DB Cargo: Hedwig Sanders	
Contactpersonen	NS Internationaal: Marten Agricola Rail Force One: Raymond Broere	

Beschrijving van het baanvak/emplacement/station

Op baanvak Amsterdam – Amersfoort – Bentheim wil NS International de reistijd verkorten van de internationale trein die tussen Amsterdam en Berlijn rijdt voor jaardienst 2021. Deze drie versnelde uitgaande treinen en twee versnelde ingaande treinen liggen in conflict met goederenpaden en goederentrein 47733 van DB Cargo.

Figuur 1: conflicten bij versnellen IC Berlijn treinen

Beschrijving van de gevraagde capaciteit en/of paden per uur

Goederenpaden:

Kijfhoek – Bentheim (KGB/BGK - in beide richtingen) – in uursligging
Amsterdam – Bentheim (AB/BA - in beide richtingen) – in uursligging
Essen – Bentheim (EHB - in uitgaande richting) en goederentrein 47733 van DB Cargo – in uursligging

DB Cargo: 47733 rijdt één keer per dag overdag

NS Internationaal: De IC Berlijn serie 140/240 rijdt iedere dag 7 maal overdag, in beide richtingen.

Beschrijving van het conflict

Door uitrol in de juiste uren van goederenpaden AB/BA komt het conflict met de IC Berlijn niet meer voor.

Er bleven in de jaardienstverdeling 2021 nog de conflicten met goederenpaden KGB/BGK en EHB over, tezamen met goederentrein 47733.

In richting van Amsterdam naar Bentheim (uitgaand):

- Het Kijfhoek – Bentheim (KGB) goederenpad heeft een samenloop met de versnelde Uitgaande IC Berlijn treinen 143, 145 LB en 241 tussen Stroe en Rijssen
- Het Essen – Bentheim (EHB) goederenpad heeft een samenloop met de versnelde uitgaande IC Berlijn treinen 143, 145 LB en 241 tussen Amersfoort en Stroe
- Daarnaast is er ook een conflict tussen DB Cargo trein 47733 J135 en de 145 LB versnelde IC Berlijn trein op de route Amersfoort – Hengelo

In richting van Bentheim naar Amsterdam (inkomend):

- Het Bentheim – Kijfhoek (BGK) goederenpad heeft een samenloop met de versnelde Inkomende IC Berlijn treinen 148 LB en 146 tussen Rijssen en Stroe

Conflictoplossingen/oplossingsvarianten

Er zijn drie oplossingsrichtingen bekeken in het coördinatiedossier tijdens de Jaardienst 2021.

1. drie uitgaande en twee inkomende IC Berlijn treinen versnellen (en vijf goederenpaden verwijderen en één goederentrein verschuiven per dag)
2. twee uitgaande en twee inkomende IC Berlijn treinen versnellen (en vier goederenpaden verwijderen per dag)
3. geen IC Berlijn treinen versnellen

Gekozen oplossing voor dienstregelingsjaar 2021

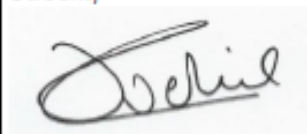
ProRail kwam met goederenvervoerders en NS Internationaal niet tot een gemeenschappelijk gedragen oplossingsrichting. ProRail was hierdoor genoodzaakt om bij het verstrekken van het coördinatievoorstel het besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur (kortweg AMvB) toe te passen. Hierbij is de prioritering conform artikel 10, na toepassing van artikel 8, van de AMvB toegepast wat geleid heeft tot de variant waarbij tegemoet werd gekomen aan de aanvraag van NS Internationaal voor de versnelling van drie uitgaande respectievelijk twee inkomende IC Berlijn treinen.

Oplossingsrichting *'drie uitgaande en twee inkomende IC Berlijn treinen versnellen'* is gekozen, Hetgeen betekent dat wanneer de IC Berlijn treinen 143, 145 LB, 241, 148 LB, 146 rijden de goederenpaden Kijfhoek-Bentheim, Essen-Bentheim en Bentheim-Kijfhoek verminderen moet worden met 3 landuitwaarts en 2 landinwaarts. Tevens moet DB Cargo trein 47733 J135 worden gewijzigd in tijd. Dit heeft ProRail verwerkt in de dienstregeling 2021, welke is opgeleverd uiterlijk 24 augustus 2020.

ProRail heeft de betrokken infrastructuur conform het bepaalde in artikel 7 van de AMvB overbelast verklaard.

Ondertekening

Utrecht,

J. E. van der Ziel
Manager Capaciteitsverdeling Verkeer

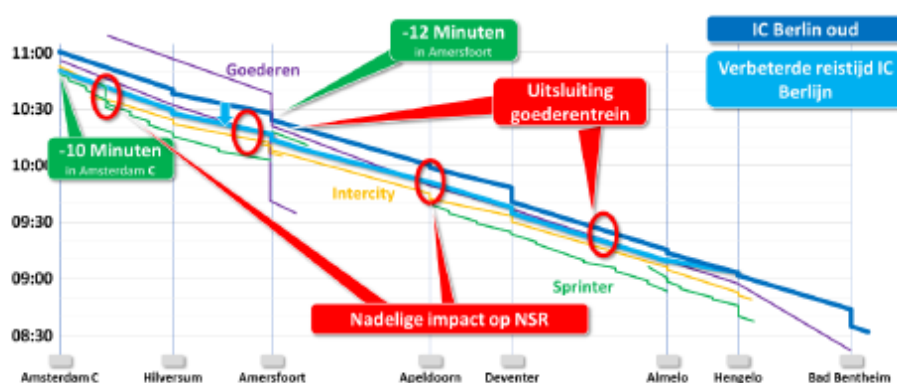

Bijlage 2: overbelastverklaring navolgende jaren

ProRail OVERBELASTVERKLARING voor navolgende jaren		Definitief
Datum	24-08-2020	
Nummer	2021-A-navolgende jaren	
Betreft	Amsterdam-Bentheim	
Partijen	Goederenpaden	
Contactpersonen	NS Internationaal: Marten Agricola	

Beschrijving van het baanvak/emplacement/station

Op baanvak Amsterdam – Amersfoort – Bentheim wil NS International de reistijd verkorten van de internationale trein die tussen Amsterdam en Berlijn rijdt voor dienstregelingsjaar 2021. NS Internationaal heeft voor Jaardienst 2021 drie uitgaande en twee inkomende IC Berlijn treinen versneld aangevraagd, echter wil ze alle zeven uitgaande en zeven inkomende (veertien in totaal) versnellen. Dit heeft NS Internationaal vermeld tijdens het voorbereidingsfase jaardienst 2021 proces en bij haar aanvraag voor jaardienst 2021. Deze versnelde treinen liggen naar verwachting patroonmatig in conflict met goederenpaden.

Figuur 1: conflicten bij versnellen IC Berlijn treinen

Beschrijving van de (verwachte) capaciteitsaanvragen en/of paden per uur vanaf 2022

Goederenpaden:

Kijfhoek – Bentheim (KGB/BGK - in beide richtingen) – in uursligging

Amsterdam – Bentheim (AB/BA - in beide richtingen) – in uursligging

Essen – Bentheim (EHB - in uitgaande richting) en goederentrein 47733 van DB Cargo – in uursligging

DB Cargo: 47733 rijdt één keer per dag overdag

NS Internationaal: De IC Berlijn serie 140/240 rijdt iedere dag 7 maal overdag, in beide richtingen.

Beschrijving van het conflict

Er bleven in de jaardienstverdeling 2021 nog de conflicten met goederenpaden KGB/BGK en EHB over, tezamen met goederentrein 47733.

In richting van Amsterdam naar Bentheim (uitgaand):

- Het Kijfhoek – Bentheim (KGB) goederenpad heeft een samenloop met de versnelde Uitgaande IC Berlijn treinen 143, 145 LB en 241 tussen Stroe en Rijssen
- Het Essen – Bentheim (EHB) goederenpad heeft een samenloop met de versnelde uitgaande IC Berlijn treinen 143, 145 LB en 241 tussen Amersfoort en Stroe
- Daarnaast is er ook een conflict tussen DB Cargo trein 47733 J135 en de 145 LB versnelde IC Berlijn trein op de route Amersfoort – Hengelo

In richting van Bentheim naar Amsterdam (inkomend):

- Het Bentheim – Kijfhoek (BGK) goederenpad heeft een samenloop met de versnelde Inkomende IC Berlijn treinen 148 LB en 146 tussen Rijssen en Stroe

Voor de (verwachte) toekomstige vraag van alle veertien versnelde treinen zullen er tevens patroonmatige conflicten zijn met de AB/BA paden:

- Het Amsterdam – Bentheim (AB) goederenpad heeft een samenloop met de versnelde Uitgaande IC Berlijn treinen 143, 145 LB en 241 tussen Keverdijk en Stroe
- Het Bentheim – Amsterdam (BA) goederenpad heeft een samenloop met de versnelde Inkomende IC Berlijn treinen 148 LB en 146 tussen Amersfoort en Keverdijk

Verwachte conflictoplossingen/oplossingsvarianten vanaf dienstregelingsjaar 2022

Er zijn al drie verwachte oplossingsrichtingen:

1. zeven uitgaande en zeven inkomende IC Berlijn treinen versnellen (en veertien goederenpaden verwijderen)
2. geen IC Berlijn treinen versnellen
3. een tussenoplossing, waarbij een aantal IC Berlijn treinen wordt versneld en de daarmee conflicterende goederenpaden worden verwijderd.

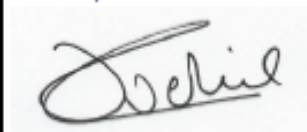
Overbelastverklaring voor navolgende jaren

ProRail kwam tijdens jaardienstverdeling 2021 met goederenvervoerders en NS Internationaal niet tot een gemeenschappelijk gedragen oplossingsrichting. ProRail was hierdoor genoodzaakt om bij het verstrekken van het coördinatievoorstel het besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur (kortweg AMvB) toe te passen en de betrokken infrastructuur overbelast te verklaren volgens artikel 7. Dit was in een situatie waarbij het ging om vijf versnelde treinen.

Aangezien duidelijk is dat NS Internationaal toe wil naar veertien versnelde treinen en er in de dienstregeling geen ruimte is om deze versnelde IC Berlijn treinen conflictvrij te krijgen van de genoemde goederenpaden zal in de toekomstige jaren de conflicten vanuit Jaardienst 2021 zich uitbreiden. ProRail verklaart, conform artikel 7a, de betrokken infrastructuur voor de navolgende jaren 2022 tot en met 2026 overbelast en zal de procedure volgen zoals bedoeld in artikel 7, tweede lid, onderdelen b tot en met e.

Ondertekening

Utrecht,

J. E. van der Ziel
Manager Capaciteitsverdeling Verkeer

Colofon

Titel   Capaciteitsanalyse en -vergrotingsplan Amsterdam-Bentheim
Kenmerk   T20160204-1304387649-42251
Versie/Datum   01-03-2021
Status   Definitief
Van   ProRail
Auteur   Marc Bijlsma